

Viivi Kuus

KOLIKAMBRI MÄNGUD

KUULAN, MATKIN, KÕNELEN

LAPSELE 2+

2026

Toimetanud Ele Jaagusoo
Illustreerinud Vilve Aavik-Vadi
Kujundanud Alar Kitsik

Autoriõigus: Atlex OÜ ja autor, 2026

Kõik õigused kaitstud. Igasugune autoriõigusega kaitstud
materjali ebaseaduslik paljundamine ja levitamine
toob kaasa seaduses ettenähtud vastutuse.

ISBN: 978-9916-620-52-6

Atlex OÜ
Kivi 23, 51009 Tartu
Tel 734 9099
Faks 734 8915
atlex@atlex.ee
www.atlex.ee

Kirjastus
atlex

Suuniseid raamatu kasutajaile

- Raamat sobib kasutamiseks lapsevanematele, lasteaia-õpetajatele – kõigile, kel vajadus ja soov tegeleda lapse kõne arendamisega.
- Väiksemas trükis laused on mõeldud täiskasvanu poolt ettelugemiseks.
- Suurtähtedes silbid, laused ja salmid on mõeldud lapsele järele hääldamiseks.
- Kõnelisele tegevusele on tore lisada ka sõrmede, käte ja kehaliigutused.
- Kui laps ei suuda veel mõnd häälikut õigesti hääldada, jätta vastavad silbid-sõnad edaspidiseks harjutamiseks. Täiskasvanu hääldab, laps kuulab. Salmiridade meeldejätmine on raskem kui silpide kordamine, täiskasvanu saab teha valiku vastavalt lapse võimekusele.
- Lapse kõnesse tulevad häälikud tavapäraselt järgmiselt: esiti täishäälikud, seejärel sulghäälikud P ja T, järgnevad M ja N, hiljem lisandub raskem sulghäälik K ning nasaalid N ja M. Need häälikud peaksid 3-aastase lapse kõnes olema olemas. Häälduselt on lastele raskemad S, R, J ja V. Need omandatakse tavaliselt 4. eluaastaks.
- Häälikuühendite puhul võib lapse kõnes olla häälikuühendi lihtsustamist, vahel ka häälikute lisamist või ümberpaigutamist. 2.–3. eluaastal loetakse seda eakohaseks nähtuseks. Abi tuleb otsida, kui probleemid püsivad veel ka 4.–5. eluaastal.

- Mänguga kaasnegu positiivne meeleolu. Laste võimed ja kõnearengu tempo võivad olla erinevad. Ebaedu ei tohi harjutamise ja suhtlussoovi vähendada. Tuleb leida lapsele jõukohased harjutused ja vajadusel konsulteerida logopeediga.

* Lisaks pakub raamat võimalust arutleda lastega loodushoiu ja prügi teemal (kuhu tuleks prügi visata jne).

Ja ikka vana tõde – harjutamine teeb meistriks!

Raamat seab eesmärgiks:

- arendada väikelapse kuulamis- ja matkimisoskust;
- laiendada ja aktiveerida lapse sõnavara ja lausete moodustamise võimekust;
- silpide ja sõnaridade järelekordamisega aktiveerida kõneorganite ja hääldusliigutuste arengut.
- Kõlalt sarnaste häälikute ja silpide hääldamisega soodustada kõnetaju, sõnade rõhulis-rütmilise struktuuri, eesti keele vāldete ja silbistruktuuri omandamist.

Ühes toredas linnas ja toredas majas elas kaks arm-
sat kolli. Kollikeste nimed olid ÖÖSI ja NINNI. Nad ei
kollitanud kunagi pimedates tubades, nad ei kollita-
nud mitte üheski vanas lossis ega isegi mitte vanas
seinakapis. Nad olid mängukollid.

Öösi käis öösiti linnas ja pargis. Ta piilus ringi majade
taga ja ees. Ta vaatas läbi pargipinkide alused ja põõ-
saste tagused. Vahel nägi ta maas vedelevat prügi ja
mõnikord ka täitsa terveid ja ilusaid asju. Prügi pani
Öösi korralikult prügikasti, kuid mõnd ilusat ära visa-
tud asja nähes oli ta kurb. Igal asjal peaks olema oma
koht kodus kapis või riulil.

JALGRATAS

Eest ära, Öösi rattal on kell.

TILL-TILL-TILL

Ninni tiirutab rattaga.

SIUU-AH, SIUU-AH

Ratas teeb tiire.

SIIA-SINNA, SIIA-SINNA

Ninni lisab kiirust.

VINTA-VÄNTA, SIIA-SINNA

Öösi lehm läheb rutuga koju lauta.

TIMP-TAMP, TIMP-TAMP

Lehm ajab koera kaugemale.

EEST-EEST, MINE EEST

Lehma toit on hein ja rohi.

**AMPS-AMPS-AMPS
KRÕMPS-KRÕMPS-KRÕMPS**

Öösi annab lehmale vett. Lehm joob januga.

MUAH-MUAH-MUAH

